

УДК: 347.962

DOI: <https://doi.org/10.32366/2709-9261-2021-2-2-29-38>

Зозуля Євген Вікторович,
доктор юридичних наук, професор
(*Донецький державний університет
внутрішніх справ, м. Маріуполь*)
ORCID: <https://0000-0002-8114-1133>

ПРИНЦИП ВЗАЄМОДІЇ З НАСЕЛЕННЯМ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА В ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ: ГЕНЕЗА СТАНОВЛЕННЯ ТА НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ

Статтю присвячено дослідженню актуальних питань сутності й механізмів реалізації принципу взаємодії з населенням на засадах партнерства в діяльності Національної поліції України. Простежено генезу становлення, формування та розвитку взаємодії правоохоронних органів з населенням, громадами у сфері охорони правопорядку в умовах державотворення в незалежній Україні. Здійснено аналіз нормативно-правової бази, яка стала підґрунтям взаємодії органів міліції та населення щодо участі громадськості в охороні порядку й боротьбі зі злочинністю. Виокремлено низку форм і методів роботи, застосування яких суттєво посилює ефективність співробітництва поліції та громадян (суспільства) у протидії злочинності, захисті прав, свобод і законних інтересів громадян на сучасному етапі діяльності Національної поліції України. Охарактеризовано можливості налагодження результативної взаємодії з міжнародними партнерами щодо запровадження дієвих механізмів реалізації принципу взаємодії з населенням на засадах партнерства в діяльності Національної поліції України. Сформульовано висновок про необхідність подальшої системної діяльності у формуванні єдиної стратегії і тактики на рівні органів державної влади й органів місцевого самоврядування, МВС України, Національної поліції України, яка б дозволяла ефективно впроваджувати принцип взаємодії з населенням на засадах партнерства в діяльності поліції.

Ключові слова: генеза; принцип; взаємодія; населення; партнерство; громадські формування; Національна поліція України; нормативно-правова база; організаційно-управлінська діяльність; міжнародне співробітництво.

Постановка проблеми. Однією з характерних ознак сучасного процесу державотворення в Україні є процес подальшого просування реформи всіх складових правоохоронної системи, у тому числі комплексний проєкт реформування Національної поліції України. Реалії сьогодення потребують від керівництва Міністерства внутрішніх справ (далі – МВС України), Національної поліції України пошуку нових форм і методів роботи, спрямованих на ефективне забезпечення правопорядку, протидії злочинності, захисту прав, свобод і законних інтересів громадян України.

У цьому контексті важливим практичним завданням у діяльності органів та підрозділів Національної поліції України є пошук шляхів, які сприятимуть прогресу у пріоритетних напрямках роботи, визначення змісту нової філософії служби, її організаційних принципів. Серед цих принципів одним із найбільш значущих є принцип взаємодії з населенням на засадах партнерства. Зокрема, Закон України «Про Національну поліцію» визначає, що діяльність поліції здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб [1, ст. 11].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми налагодження партнерських стосунків з населенням, захисту прав, свобод і законних

інтересів людини, зміцнення дисципліни й законності серед працівників правоохоронних органів уже були предметом дослідження вітчизняних правознавців. Зокрема, ще за часів функціонування міліції як правоохоронного органу незалежної держави формування партнерських відносин між населенням і міліцією розглядали у своїй праці О. М. Бандурка, В. О. Соболев, В. І. Московець [2], питання партнерства міліції та населення як чинник підвищення ефективності діяльності органів внутрішніх справ досліджували В. Л. Лапшин, В. О. Болотов [3]. На сучасному етапі проблемам побудови партнерських відносин поліції України з населенням присвячено дослідження О. Ю. Синявської [4]; питання щодо вдосконалення адміністративно-правового регулювання взаємодії поліції з населенням на засадах партнерства проаналізовано в науковій праці В. В. Майорова [5]; актуальні питання організації взаємодії органів поліції з населенням у рамках моделі «community policing», досвід партнерських відносин поліції та громадськості зарубіжних країн з метою вдосконалення діяльності українських правоохоронних органів були предметом дослідження Х. В. Солнцевої [6].

Однак, незважаючи на серйозну й ретельну увагу дослідників до означеної проблеми, низка її аспектів потребує подальшого вивчення та наукового обґрунтування, з урахуванням історико-правового досвіду діяльності правоохоронних органів у цьому важливому напрямі їх діяльності. Тому **метою статті** є дослідження генези становлення форм і методів взаємодії правоохоронних органів і населення, актуальних проблем реалізації принципу взаємодії з населенням на засадах партнерства в діяльності Національної поліції України в умовах державотворення сучасної України.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах одним із ключових аспектів реформи правоохоронних органів, зокрема стосовно діяльності Національної поліції України, є законодавчо врегульований обов'язок поліції діяти в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства. Зокрема, Законом України «Про Національну поліцію» передбачено, що діяльність поліції має бути спрямована на задоволення потреб населення, а рівень його довіри до поліції є одним з основних критеріїв оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції [1, ст. 11, п. 3].

Саме цей критерій найбільш об'єктивно свідчить про ефективність діяльності органів та підрозділів Національної поліції України. Тому в сучасних умовах базовим принципом діяльності поліції має стати захист індивідуальних прав і свобод громадян України, а також інтересів суспільства й держави. Через усвідомлення цієї гуманістичної ідеології і повинні вирішуватися основні завдання в діяльності правоохоронців: забезпечення публічної безпеки й порядку, протидія злочинності, здійснення превентивної та профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень.

Необхідно зауважити, що перші кроки на шляху перетворення в діяльності міліції за напрямом упровадження принципу взаємодії з населенням у сучасній історії незалежної України було здійснено на початку 2000-х років. Вони спиралися на сформовану Радою Європи стратегію, в основі якої пріоритет загальнолюдських цінностей. Це було підтверджено на конференції міністрів внутрішніх справ країн – членів Ради Європи із символічною назвою «Поліція XXI сторіччя», яка відбулася в Бухаресті в червні 2000 року [7, с. 150].

На той час реформування системи МВС України й передбачало реалізацію основних положень Етичного кодексу поліцейських, який був розроблений

європейською спільнотою. Це повинно було надати можливість привести діяльність органів та підрозділів міліції нашої держави в такий стан, що дозволив би найповніше реалізувати визначені законодавством завдання і максимально забезпечити захист прав, свобод і законних інтересів громадян України.

Однак практика діяльності правоохоронних органів засвідчила: як би не намагалися вирішити проблему забезпечення надійного правопорядку в сучасній Україні, як би не вдосконалювали форми та методи роботи правоохоронців у цьому напрямку, зрозумілим було одне – без тісної взаємодії з громадськістю, без підтримки населення ця проблема не могла бути вирішена. Зазначене потребувало здійснення заходів, які б сприяли створенню обстановки нетерпимості до будь-яких проявів порушення правопорядку, залучення до боротьби з ними широких верств населення, громадських формувань і організацій.

Однак слід зазначити, що в той час на шляху реформування діяльності української міліції за напрямом відбудови та впровадження партнерських взаємовідносин з населенням необхідно було здійснити низку необхідних організаційно-правових заходів. Перш за все була здійснена спроба оновити та уніфікувати відомчу нормативно-правову базу, яка регламентувала діяльність усіх ланок МВС України. Наприклад, тільки протягом 2003 року міністерство ініціювало та взяло участь у розробці 384 проєктів нормативно-правових актів, які так чи інакше стосувалися діяльності міліції.

Крім того, незважаючи на ті зміни, які відбувалися в контексті розгортання адміністративної та конституційної реформ в державі, організація управління та структура системи МВС України не відповідала вимогам часу, що спричиняло дублювання, неузгодженість під час виконання функцій, низький рівень впливу управлінських структур на ефективну діяльність системи.

І тут важливим кроком на шляху відродження ефективної системи взаємодії міліції і населення щодо участі громадськості в охороні порядку і боротьби зі злочинністю стало повернення до форм і методів роботи, які мали позитивний досвід ще за радянських часів, зокрема участі в цій роботі громадських формувань. Правовою основою, яка регламентувала на той час організацію і діяльність громадських формувань у цій важливій справі, стали Указ Президента України від 16 червня 1999 року «Про додаткові заходи щодо поліпшення діяльності органів внутрішніх справ та громадських формувань в охороні громадського порядку» [8] та Закон України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» від 22 червня 2000 року [9]. Крім того, питання щодо порядку та умов створення, функціонування і припинення діяльності громадських формувань, їхніх завдань, прав і обов'язків членів формувань, особливостей застосування ними фізичного впливу та спеціальних засобів під час виконання обов'язків було врегульовано Типовим статутом громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 20.12.2000 [10, с. 31].

На організаційно-управлінському рівні було здійснено заходи щодо зміцнення тих підрозділів, які безпосередньо працюють з людьми. Зокрема, значного вдосконалення зазнав інститут дільничних інспекторів міліції: саме він став головною ланкою в системі профілактики правопорушень, цю ланку звільнили від виконання невластивих їй функцій. З огляду на це важливим позитивним імпульсом для розвитку служби став Указ Президента України від 12 січня 2004 року «Про додаткові заходи щодо діяльності служби дільничних інспекторів

міліції», спрямований на підвищення рівня роботи дільничних інспекторів, залучення до цього напрямку діяльності висококваліфікованих фахівців та створення належних умов для виконання ними службових обов'язків [11].

Принагідно зазначимо, що на той час керівництво МВС України наполегливо відпрацьовувало механізм дій особового складу підрозділів, що надавали соціальну допомогу населенню: паспортно-візової служби, міжрайонних реєстраційно-екзаменаційних відділів, дільничних інспекторів, дорожньої міліції. Суттєвим кроком на шляху спроб реорганізації української міліції в цивілізовану поліцію демократичної держави стали заходи з регламентації кожного працівника міліції та персоніфікації його службово-оперативної діяльності [7, с.154]. Здійснювалися також заходи щодо поліпшення якості кадрового складу органів та підрозділів міліції, звільнення з міліцейських лав професійно невідготовлених співробітників, осіб із несформованими стійкими моральними принципами, установками, схильними до порушень законності й дисципліни, неуважних та байдужих до долі співвітчизників.

Аналіз результатів виконання всіх цих заходів та ефективності прийнятих нормативно-правових актів (незважаючи на те, що в цілому вони на той час не дозволили вирішити проблемні питання в діяльності міліції в цьому напрямі) дозволяє виокремити форми й методи роботи, застосування яких суттєвим чином посилює ефективність співробітництва поліції та громадян (суспільства) у протидії злочинності, захисті прав, свобод і законних інтересів громадян України.

Основою сучасного підходу до діяльності поліції має бути зосередження основних зусиль на її пріоритетних напрямках, спрямованих на захист прав та свобод людини і громадянина в умовах становлення демократичних перетворень. У зв'язку з цим поліція повинна керуватися новою філософією поліцейської діяльності, в основі якої перехід від реактивної моделі, тобто реагування та розслідування злочинів, а також покарання злочинців, до проактивної моделі – служіння громадянам для попередження злочинів та співпраця поліції з населенням за принципом «поліція – народ – партнери».

Очевидним є, що подальше реформування Національної поліції України потребує формування нової психології працівників поліції, як виконавців, так і керівного складу. Органи і підрозділи Національної поліції України повинні сьогодні поповнюватися людьми, які за своїми фізичними, професійними, діловими, а головне – моральними якостями відповідають вимогам сьогодення. Зазначене, у свою чергу, потребує здійснення підготовки й виховання нового покоління правоохоронців, основу світогляду яких складатимуть загальнолюдські цінності, принципи гуманізму й демократії, усвідомлення пріоритету прав і свобод людини як найважливішого досягнення суспільства.

У цих умовах авторитет поліції, зростання його серед громадян – той основоположний чинник, який має бути в центрі уваги роботи з особовим складом. Набути авторитету не можна автоматично, адже це результат чесною і самовідданою праці, досягти його можна тільки завдяки високому професіоналізму працівників поліції, безкомпромісності у протидії злочинності, принциповості та уважного ставлення до проблем і запитів громадян.

Отже, досвід минулого свідчить, що утвердженню поваги та довіри до поліції серед населення сприяє запровадження систематичних звітів, виступів, бесід працівників поліції на зборах громад, у трудових колективах та перед населенням про поточну ситуацію на відповідній території. Необхідно також

використовувати різні форми інформування громадян про результати роботи поліції, які вже довели свою ефективність. Серед них: роз'яснення із залученням ЗМІ та в ході безпосереднього спілкування дій поліції щодо резонансних подій та злочинів, обов'язкове вибачення у випадках, коли з боку працівників поліції до громадян були допущені незаконні дії, а ще більше злочини. Крім того, необхідним є забезпечення всебічної та об'єктивної перевірки скарг та звернень громадян, представників правозахисних організацій та інститутів громадянського суспільства, залучення їх до перевірки цих звернень. Безперечно, однією з найбільш ефективних форм роботи є особистий прийом громадян у зручний для людей час керівниками органів і підрозділів поліції всіх рівнів. Головною метою цих заходів повинна стати персоніфікація зв'язків поліції з населенням, що повинно дати новий імпульс на шляху реалізації принципу взаємодії з населенням на засадах партнерства.

Наступним важливим завданням є діяльність керівного складу, фахівців підрозділів психологічного забезпечення (психологічної служби): вона має бути спрямована на створення здорового морально-психологічного клімату в поліцейських підрозділах, сім'ях працівників поліції, атмосфери розумної вимогливості та довіри, взаємодопомоги та попередження протиправних проявів серед працівників поліції. Вирішити це завдання можна лише завдяки застосуванню комплексу організаційних, методичних, просвітницьких, психопрофілактичних, практичних, психологічних заходів, спрямованих на запобігання впливу ризиконебезпечних чинників професійної діяльності, збереження фізичного та психічного здоров'я, підвищення психологічної стійкості, надійності й готовності працівників поліції до виконання своїх обов'язків. Зазначене, у свою чергу, повинно позитивно спрацювати на авторитет та імідж як окремо взятого підрозділу, так і Національної поліції України в цілому.

На нашу думку, керівництву МВС України, Національної поліції України необхідно передбачити та ініціювати розробку і впровадження комплексних цільових програм, направлених на зміцнення зв'язків, установа партнерських відносин із населенням та підвищення авторитету органів Національної поліції України. Змістом таких програм могло б бути: насамперед створення та впровадження стратегії розвитку Національної поліції України, спрямованої на підвищення довіри населення до поліцейських; проведення моніторингових досліджень громадської думки щодо діяльності Національної поліції України; розробка і впровадження правового механізму поновлення порушених працівниками поліції прав та законних інтересів громадян, відшкодування завданих матеріальних збитків; поширення практики прийому громадян в органах Національної поліції та безпосередньо за місцем їхнього проживання, у трудових колективах та громадських приймальнях; організація творчих конкурсів на краще висвітлення в ЗМІ діяльності поліції; розробка системи матеріального й морального заохочення з метою якомога ширшого залучення громадян до співробітництва у сфері охорони громадського порядку та боротьби зі злочинністю; запровадження в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, підготовки фахівців за спеціалізацією «Зв'язок органів Національної поліції з населенням і громадськими організаціями».

Треба також наголосити, що важливим завданням процесу визначення та подальшого вирішення внутрішніх проблем Національної поліції України є вивчення громадської думки щодо оцінки її діяльності. З цією метою, на нашу

думку, доцільним було б запровадження під егідою або міжнародних неурядових організацій, або правозахисних організацій щорічного загальноукраїнського соціологічного моніторингу громадської думки про роботу Національної поліції України. До того ж такі соціологічні опитування повинні регулярно проводитися і в окремих регіонах нашої держави.

Важливим інструментом реалізації цього завдання є затверджений Кабінетом Міністрів України порядок проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції. Порядком визначаються основні завдання, принципи, періодичність проведення оцінки (на загальнодержавному рівні – не рідше одного разу на рік, на територіальному рівні – у разі потреби), порядок дій Нацполіції та незалежної соціологічної служби під час організації та проведення оцінки тощо.

Проведення оцінки рівня довіри населення до органів і підрозділів Національної поліції дозволить виявляти проблемні питання в їх діяльності, враховувати думку громадськості для удосконалення їх роботи, що сприятиме підвищенню ефективності роботи органів і підрозділів поліції, зробить їх діяльність більш прозорою, зрозумілою та підконтрольною суспільству [12].

Наступним кроком на шляху інтенсифікації роботи органів поліції та удосконалення партнерських відносин поліції і населення стала зміна критеріїв оцінки ефективності поліції. Нова система оцінки діяльності поліції повинна і надалі спиратися на довіру населення і базуватися на чотирьох напрямках: результати зовнішнього опитування; оцінка бізнес-середовищем; результати внутрішнього опитування; результати виконання пріоритетних завдань.

Крім того, на нашу точку зору, необхідною є реалізація не тільки можливості двосторонньої партнерської взаємодії поліції і населення, а й власна ініціатива центрального апарату Національної поліції щодо звітування, надання формалізованої інформації щодо підсумків своєї діяльності. Позитивна практика в цьому напрямі вже використовується керівництвом Національної поліції України (наприклад, щорічні звіти Голови Національної поліції України про результати роботи відомства). Безперечно, необхідно, щоб ця інформація завдяки сучасним технічним засобам та інформаційно-телекомунікаційним технологіям була доступна широкому загалу громадян.

До цього необхідно додати, що низка завдань у цьому напрямі сформована міжнародними партнерами України. Зокрема, у Річній національній програмі під егідою Комісії Україна – НАТО на 2020 рік особливу увагу приділено питанням діяльності Національної поліції у підтримуванні публічної безпеки і порядку у взаємодії з громадськістю. Відповідно до змісту цієї програми їх реалізація досягається виконанням таких пріоритетних завдань: а) проведення інформаційних кампаній, спрямованих на залучення населення до співпраці з поліцією; б) залучення органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань до заходів щодо забезпечення публічної безпеки і порядку; в) запровадження звітування дільничних офіцерів поліції перед громадськістю про поточну ситуацію на відповідній території.

Низка завдань стосується інформування населення про діяльність Національної поліції України та позитивного її оцінювання, що досягається виконанням таких пріоритетних завдань: а) налагодження постійної співпраці Національної поліції України із засобами масової інформації для повного, об'єктивного та неупередженого інформування населення про оперативну обстановку в державі та діяльність поліції; б) формування зрозумілої та доступної для споживача бази правової інформації щодо діяльності поліції, форми звернень

до поліції; забезпечення із залученням засобів масової інформації регулярного висвітлення діяльності Національної поліції України з метою популяризації служби та підвищення суспільного авторитету поліцейських; проведення інформаційних кампаній, спрямованих на популяризацію служби в поліції [13].

Налагодження системної роботи та контролю за своєчасним виконанням зазначених завдань, безумовно, дозволить запровадити низку ефективних механізмів реалізації принципу взаємодії з населенням на засадах партнерства в діяльності Національної поліції України.

Слід зауважити, що дієвим інструментом реалізації цих завдань є використання можливостей грантової допомоги міжнародних організацій. Прикладом цих короткострокових «точкових» проєктів є проєкти, які реалізуються в межах грантових конкурсів Програми ООН із відновлення та розбудови миру та інших міжнародних організацій.

Зокрема, у поточному році Програмою ООН із відновлення та розбудови миру було вирішено провести грантовий конкурс, у результаті якого має бути розроблено та впроваджено програму підтримки профілактики правопорушень та негативних явищ через взаємодію поліції та населення на засадах партнерства. Суттєвими перевагами цієї програми є те, що в реалізації програми братиме участь значна кількість представників громадянського суспільства та поліції; програма включатиме реалізацію проєктів за різними тематичними напрямками, які насамперед є пріоритетними для громади в покращенні безпеки; вона є значно довшою за тривалістю (строк реалізації – до кінця року), що забезпечує програмний підхід у роботі поліції щодо налагодження взаємодії поліції та населення; вона не дублюватиме профілактичну роботу поліції та наявні програми з профілактики, а навпаки, має її посилити та покращити її ефективність через залучення до активної участі громадськості; надає можливість поліції самій виступати з певними ініціативами та обговорювати їх із громадянським суспільством під час розробки заходів програми (концепції) [14].

Висновки. Підсумовуючи, зауважимо, що постійна систематична цілеспрямована діяльність керівництва МВС України, Національної поліції України щодо ефективного впровадження принципу взаємодії з населенням на засадах партнерства є необхідною умовою реалізації європейських та міжнародних стандартів у діяльності органів і підрозділів поліції. Тому головною ідеєю є те, що діяльність поліції має бути максимально прозорою та зрозумілою для населення, сама поліція як репресивний інструмент держави має стати помічником для громадян. Без довіри населення поліція не зможе ефективно функціонувати та виконувати покладені на неї завдання. Сучасні механізми реалізації у сфері партнерських відносин поліції і населення необхідно вибудовувати з урахуванням тих форм і методів цієї роботи, які довели свою ефективність за часів функціонування міліції незалежної України.

Однак вважаємо, що єдиної стратегії і тактики на рівні органів державної влади й органів місцевого самоврядування, МВС України, Національної поліції України, яка б дозволяла ефективно впроваджувати принцип взаємодії з населенням на засадах партнерства в діяльності поліції, на сьогодні не сформовано. Тому **перспективи подальших досліджень в окресленому напрямі**, на нашу думку, пов'язані з розробкою форм і методів ефективної співпраці органів поліції з населенням у протидії злочинності, здійсненні профілактичної роботи, захисту прав, свобод і законних інтересів громадян України; використанням міжнародного досвіду організації взаємодії поліції з населенням на засадах партнерства.

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
2. Бандурка О. М., Соболев В. О., Московець В. І. Партнерські взаємовідносини між населенням і міліцією : підруч. для вищ. навч. закл. Х. : вид-во Нац. ун-ту внутр. справ. 2003. 346 с.
3. Лапшин В. Л., Болотов В. О. Партнерство міліції та населення як чинник підвищення ефективності діяльності органів внутрішніх справ. *Науковий вісник юридичної академії МВС України*. 2002. № 2. С. 194–202.
4. Синявська О. Ю. Партнерство поліції і населення – засади взаємодії. *Development and modernization of the legal systems of Eastern Europe: experience of Poland and prospects of Ukraine : Collective monograph / University Maria Curie-Skłodowska. Lublin : Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2017. Vol. 3. P. 351–369.*
5. Майоров В. В. Шляхи вдосконалення адміністративно-правового регулювання взаємодії поліції з населенням на засадах партнерства. *Право і суспільство*. 2020. Ч. 2. № 2. С. 185–190.
6. Солнцева Х. В. Деякі питання організації поліцейської діяльності. *Право та інновації*. 2017. № 1 (17). С. 111–115.
7. Зозуля Є. В. Органи внутрішніх справ України на етапі розбудови незалежної держави (історико-правове дослідження) : монографія. 2-ге вид., переробл. і доповн. Херсон : Грінь Д. С., 2017. 270 с.
8. Про додаткові заходи щодо поліпшення діяльності органів внутрішніх справ та громадських формувань в охороні громадського порядку : Указ Президента України від 16 червня 1999 року № 650/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/650/99#Text> (дата звернення: 27.06.2021).
9. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон України від 22 червня 2000 року № 1835-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text> (дата звернення: 27.06.2021).
10. Зозуля Є. В. Взаємодія органів Національної поліції з органами місцевого самоврядування та громадою у сфері охорони правопорядку (історія, сучасний стан, напрями розвитку). *Правовий часопис Донбасу*. 2020. № 3. С. 29–37.
11. Про додаткові заходи щодо діяльності служби дільничних інспекторів міліції : Указ Президента України від 12 січня 2004 року № 27/2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/27/2004#Text> (дата звернення: 27.06.2021).
12. Про затвердження Порядку проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції : Постанова Кабінету Міністрів України від 07 лютого 2018 р. № 58. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/27/2004#Text> (дата звернення: 27.06.2021).
13. Річна національна програма під егідою Комісії Україна – НАТО на 2020 рік : затверджено Указом Президента України від 26 травня 2020 року № 203/2020. URL: https://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/00/92/65/9d91df3bf88dcae15db059c69a2dbabf_1590505364.pdf (дата звернення: 27.06.2021).
14. Гранти та можливості від Програми ООН із відновлення та розбудови миру. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/recovery-and-peacebuilding/grant-opportunities-UN-RPP.html> (дата звернення: 27.06.2021).

References

1. Pro Natsionalnu politsiuu : Zakon Ukrainy vid 2 lypnia 2015 roku № 580-VIII [About the National Police : Law of Ukraine of July 2, 2015 № 580-VIII.]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady*. 2015. № 40–41. St. 379 [in Ukrainian].
2. Bandurka, O. M., Soboliev, V. O., Moskovets, V. I. (2003). Partnerski vzaiemovidnosyny mizh naselenniam i militsiieiu [Affiliate Relationships between Population and Police] : pidruch. dlia vyshch. navch. zakl. Kh. : vyd-vo Nats. un-tu vnutr. sprav. 346 s. [in Ukrainian].
3. Lapshyn, V. L., Bolotov, V. O. (2002). Partnerstvo militsii ta naselennia yak chynnyk pidvyshchennia efektyvnosti diialnosti orhaniv vnutrishnikh sprav [Police partnership and population as a factor in improving the effectiveness of the internal affairs bodies]. *Naukovyi visnyk yurydychnoi akademii MVS Ukrainy*. № 2. S. 194–202 [in Ukrainian].
4. Syniavska, O. Yu. (2017). Partnerstvo politsii i naselennia – zasady vzaiemodii [Police and Population Partnership – Principles of Interaction]. *Development and modernization of the legal systems of*

- Eastern Europe: experience of Poland and prospects of Ukraine : Collective monograph / Maria Curie-Skłodowska University. Lublin : Izdawnictwo «Baltija Publishing». Vol. 3. P. 351–369 [in Ukrainian].
5. Maiorov, V. V. (2020). Shliakhy vdoskonalennia administratyvno-pravovoho rehuliuвання vzaiemodii politzii z naselenniam na zasadakh partnerstva [Ways to improve the administrative-legal regulation of police interaction with the population on partnership principles]. *Pravo i suspilstvo*. Ch. 2. № 2. S. 185–190 [in Ukrainian].
  6. Solntseva, Kh. V. (2017). Deiaki pytannia orhanizatsii politseiskoi diialnosti [Some issues of organizing police activity]. *Pravo ta innovatsii*. № 1 (17). S. 111–115 [in Ukrainian].
  7. Zozulia, Ye. V. (2017). Orhany vnutrishnikh sprav Ukrainy na etapi rozbudovy nezaleznoi derzhavy (istoryko-pravove doslidzhennia) [Bodies of Internal Affairs of Ukraine at the stage of development of an independent state (historical and legal research)] : monohrafiia. 2-he vyd., pererobl. i dopovn. Kherson : Hrin D. S. 270 s. [in Ukrainian].
  8. Pro dodatkovi zakhody shchodo polipshennia diialnosti orhaniv vnutrishnikh sprav ta hromadskykh formuvan v okhoroni hromadskoho poriadku [On additional measures to improve the activities of internal affairs bodies and public formations in public protection] : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 16 chervnia 1999 roku № 650/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/650/99#Text> (data zvernennia: 27.06.2021) [in Ukrainian].
  9. Pro uchast hromadian v okhoroni hromadskoho poriadku i derzhavnogo kordonu [About the participation of citizens in the protection of public order and the state border] : Zakon Ukrainy vid 22 chervnia 2000 roku № 1835-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text> (data zvernennia: 27.06.2021) [in Ukrainian].
  10. Zozulia, Ye. V. (2020). Vzaiemodiia orhaniv Natsionalnoi politzii z orhanamy mistsevoho samovriaduvannia ta hromadoiu u sferi okhorony pravoporiadku (istoriia, suchasnyi stan, napriamy rozvytku) [Interaction of national police bodies with local self-government bodies and community in the field of law enforcement (history, current state, development directions)]. *Pravovi chasopys Donbasu*. № 3. S. 29–37 [in Ukrainian].
  11. Pro dodatkovi zakhody shchodo diialnosti sluzhby dilnychnykh inspektoriv militsii [On additional measures on the activities of the police station district inspectors] : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 12 sichnia 2004 roku № 27/2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/27/2004#Text> (data zvernennia: 27.06.2021) [in Ukrainian].
  12. Pro zatverdzhennia Poriadku provedennia otsinky rivnia doviry naselennia do Natsionalnoi politzii [On approval of the procedure for assessing the level of trust in the national police] : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 07 liutoho 2018 r. № 58. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/27/2004#Text> (data zvernennia: 27.06.2021) [in Ukrainian].
  13. Richna natsionalna prohrama pid ehidoiu Komisii Ukraina – NATO na 2020 rik [Annual National Programmer under the auspices of the Ukraine – NATO Commission for 2020] : zatverdzheno Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 26 travnia 2020 roku № 203/2020. URL: https://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/00/92/65/9d91df3bf88dcae15db059c69a2dbabf_1590505364.pdf (data zvernennia: 27.06.2021) [in Ukrainian].
  14. Hranty ta mozhlyvosti vid Prohramy OON iz vidnovlennia ta rozbudovy myru [Grants and opportunities from the UN program to recover and build peace]. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/recovery-and-peacebuilding/grant-opportunities-UN-RPP.html> (data zvernennia: 27.06.2021) [in Ukrainian].

Zozulya Evgen,

Doctor of Law, Professor

(Donetsk State University of Internal Affairs, Mariupol)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8114-1133>

**THE PRINCIPLE OF COOPERATION WITH THE POPULATION ON THE BASIS OF PARTNERSHIP
IN THE ACTIVITIES OF THE NATIONAL POLICE: GENESIS OF FORMATION AND DIRECTIONS OF
IMPLEMENTATION**

The article is devoted to the study of topical issues of essence and mechanisms for implementing the principle of interaction with the population on the basis of partnership in the activities of the National Police in the conditions of state-building of modern Ukraine. The genesis of the establishment, formation and development of law enforcement agencies interaction with the population and territorial communities in the field of law enforcement in the conditions of state-building in independent Ukraine has been traced. An analysis of the legal framework has been carried out, which

has laid the foundations for the interaction between police and public in policing and combating crime in an independent state. Organizational and managerial measures of the leadership of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine aimed at fortifications of those units that directly work with people are described. Based on the historical and legal comparative analysis of the effectiveness of the legal framework and organizational and managerial activities of the Ministry of Internal Affairs, a number of forms and methods of work are identified, the application of which would significantly strengthen the effectiveness of mutual cooperation between the police and citizens (society) in order to counter crime effectively, protect the rights, freedoms and legitimate interests of citizens at the present stage of the National Police of Ukraine. The possibilities of establishing effective cooperation with international partners of Ukraine on the introduction of effective mechanisms for implementing the principle of interaction with the population on the basis of partnership in the activities of the National Police of Ukraine are described. A conclusion was drawn of the need for further systematic activities in the formation of the common strategy and tactics at the level of State authorities and local self-government bodies, the Ministry of Internal Affairs of Ukraine and the National Police of Ukraine, which would make it possible to effectively implement the principle of interaction with the population on the basis of partnership in the activities of the police. It is emphasized that modern mechanisms of implementation in the field of partnership between the police and the population should be built taking into account the forms and methods of this work that have proved their effectiveness during the functioning of the police of independent Ukraine.

Key words: genesis; principle; interaction; population; partnership; public formations; National Police of Ukraine; regulatory framework; organizational and managerial activities; international cooperation.

Надіслано до редколегії 29.06.2021
Рекомендовано до публікації 07.07.2021